

[Morten Lange.]

peger på en vej, som vil blive fremtidens, og som vi må slå ind på så hurtigt som overhovedet muligt.

Socialistisk folkeparti har i denne forbindelse stillet forslag om anerkendelse af de såkaldte delte stater. Vi har også fremført det væsentlige og rigtige i en anerkendelse af Oder-Neisselinjen. Hvad det sidste angår, har vi fået en noget kryptisk tilkendegivelse fra regeringens side, som vist i virkeligheden er en anerkendelse. Hvad de delte stater angår, er det stadig væk et problem, som trænger sig på. Jeg har den ganske bestemte opfattelse, at freden i verden sikres bedre, hvis vi anerkender de bestående stater, end hvis vi stadig væk lader, som om der er nogle enkelte lande, der ikke findes.

Men det peger igen på, at et hovedpunkt i Europa må være en fremadskridende opløsning af NATO- og Warszawapagterne. Det er da også ganske karakteristisk, at begge disse pagtområder er ved at løses i fugerne; på hver sin side er Rumænien og Frankrig mere og mere tvivlende pagtmedlemmer. Men det forekommer mig, at Danmarks fortsatte medlemskab af NATO må betragtes som en stigende belastning i vor almindelige udenrigspolitiske placering. Samværet med Grækenland, Tyrkiet og Portugal har som bekendt altid været en mere end tvivlsom gevinst, og det er blevet værre, det er blevet skærpet; udviklingen i de pågældende lande har bestemt ikke været under gavnlige indflydelse af Atlantpagten. Man har jo en fornemmelse af, når man læser de gode og smukke ord, der bliver sagt om Atlantpagten, at den skulle sikre medlemsdemokratiet; men det forekommer mig, at vi rent statistisk kan påvise, at demokratiet har meget, meget ringe kår i de 3 lande, og at det er blevet værre i den tid, vi har været medlemmer af NATO.

Et forbund med disse 3 militærdiktaturer er for mig ganske uacceptabelt. Vi kan ikke stå i forbund med sådanne parter, og uanset hvorledes den fremtidige udvikling på sikkerhedspagtområdet måtte blive, må det da i hvert fald være klart, at Grækenland, Tyrkiet og Portugal hører til de lande, som man ikke allierer sig med. Så har jeg vist endda sagt det mådeholdende.

Der kan også være grund til at sige nogle ord om forholdet til USA. Der kunne holdes

meget smukke taler om amerikanske frihedsidealer, og det er ubestridt, at USA er jordens rigeste og mægtigste land. Men netop disse forhold, netop dette lands umådelige rigdomme og mægtighed, gør det for mig, skal vi sige desperat uantageligt, at dette verdensrige fører en krig, en invasionskrig mod et lille og fattigt, underudviklet land. Naturligvis får Vietnam våbenhjælp fra andre; men det er USA og dets allierede, der fører krig med et kæmpemæssigt invasionsopbud af mandskab og ildkraft. Det billede kan man ikke bortforklare, uanset hvor mange høringer man holder om, at der måske er kommet 3, 30 eller 3.000 mand tropper fra Nordvietnam ned mod syd.

Den anden verdenskrig skulle have lært statsmænd og generaler, at terrorhandlinger ikke afgør krige, men gør, at disse krigeriske udviklinger desperat bliver ved. Jeg er af den opfattelse, at vi nødvendigvis må betragte eskaleringen som en trussel imod verdens sikkerhed, som en trussel af den mest alvorlige art, der ganske overskygger de mange andre trusler, vi i øjeblikket ser udvikle sig, men som jeg tror står i en intim forbindelse med dem.

Det ser ud til, at min taletid er udløbet på trods af, at den røde lygte ikke er tændt — det er muligvis af respekt for det røde kabinet. Jeg skal ved lejlighed komme med et par yderligere bemærkninger om den udenrigspolitiske situation; men jeg er glad for, at jeg kunne slutte med spørgsmålet om Vietnam, for jeg mener, det er kernen i de fleste af de udviklinger, vi har set i de senere tider.

(Kort bemærkning).

Niels Westerby: Hr. Morten Lange sluttede med at tale om respekten for det røde kabinet eller kontaktudvalget, som det jo også hedder. Jeg mærkede mig et afsnit i hr. Morten Langes indlæg, hvoraf det fremgik, at socialdemokratiet og SF i dette kontaktudvalg er enige om mange ting. Jeg vil derfor gerne spørge hr. Morten Lange: gælder denne enighed også mange ting, som ikke er kommet til tinget i lovforslagsform, eller er der ingenting, som man er enig om, ud over det, der allerede er kommet til tinget i lovforslagsform? Jeg synes, det ville være godt at få det klaret, både for partierne